

Motion till riksdagen 2025/26:2795

av **Mathias Tegnér (S)**

Uppklarande av de grövsta brotten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att öka uppkläringen av de grövsta brotten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla möjligheterna till DNA-sökning i släktdatabaser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka möjligheterna till kameraövervakning som brottsbekämpande verktyg och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av förändringar i den processrättsliga omedelbarhetsprincipen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har under det senaste decenniet drabbats av en allvarlig våg av grova våldsbrott. Antal dödade i skjutningar ligger på historiskt höga nivåer och antalet sprängningar förefaller öka, oaktat statens ansträngningar för att bryta utvecklingen.

Frågorna om brottsbekämpning och trygghet var därför bland de mest prioriterade för väljarna i valet 2022. Den politiska responsen har i hög grad handlat om straffskärpningar. Straffskärpningar kan i vissa fall vara rimliga, men deras preventiva

effekt försvagas om uppklaringsgraden samtidigt är låg. Därför måste samhället vidta åtgärder som stärker polisens och rättsväsendets förmåga att faktiskt lösa brott, samtidigt som det förebyggande arbetet stärks.

Teknisk bevisning har blivit allt viktigare. Ett uppmärksammat exempel är dubbelmordet i Linköping 2004, där användningen av DNA-sökning i släktdatabaser ledde till att en misstänkt kunde ringas in och senare dömdes. Denna metod har därefter stoppats genom myndighetstolkning av gällande lag. Regeringen gav dock Biometriutredningen i uppdrag att analysera frågan (dir. 2022:19). Den 1 juli i år träder ändringar i rättegångsbalken och polisens brottsdatalag i kraft som väsentligt utökar polisens och andra brottsbekämpande myndigheters möjligheter att använda biometri för att klara upp brott. Detta arbete måste nu följas och utvecklas för att säkra en ökad uppklarandegrad av grova brott.

Kameraövervakning är ett annat viktigt brottsbekämpande verktyg. För att förebygga och klara upp brott bör regelverket för kameraövervakning moderniseras och anpassas till dagens brottsutveckling.

Slutligen pågår en rättspolitisk diskussion om huruvida processrättsliga principer, särskilt omedelbarhetsprincipen, försvårar dömandet av gängkriminella även när bevisläget är gott. Redan 2017 presenterade regeringen förslag på förändringar. Det är rimligt att frågan återigen belyses, med utgångspunkt i internationell jämförelse och rättssäkerhet.

Sammanfattningsvis krävs en samlad politik som stärker rättsväsendets möjligheter att klara upp de grövsta brotten. Endast så kan vi öka tryggheten i samhället och återupprätta medborgarnas tillit till rättsstaten.

Mathias Tegnér (S)